

Projekt

11/13

z dnia 21 stycznia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR .../.../2025
RADY GMINY LISEWO**

z dnia 4 lutego 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób
doznających przemocy domowej na lata 2025-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465; zm.: poz. 1572, poz. 1907 i poz. 1940.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2025-2030, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała nr XXVI/172/2021 Rady Gminy Lisewo z dnia 3 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2030.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WÓJT
GMINY LISEWO
Bartosz Jaworski

ARTUR KOŁCZ
RADCA PRAWNY
TR/504

Projektodawca: Bartosz Jaworski - Wójt Gminy Lisewo

Projekt sporządził: Monika Kowal - Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Lisewie

UZASADNIENIE

Obowiązek uchwalenia **Gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej** wynika bezpośrednio z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Poprzedni program obejmował lata 2021 - 2030, jednak znajdowały się w nim nazewnictwo i rozwiązania niezgodne z obecnie obowiązującymi przepisami. Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przekształcił się w Centrum Usług Społecznych i zaplanował działania skierowane do osób doznających przemocy m.in. Punkt Interwencji Kryzysowej tak więc istnieje konieczność przyjęcia nowego programu.

Załącznik
do Uchwały Nr/.../2025
Rady Gminy Lisewo
z dnia 4 lutego 2025 r.

**Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób
doznających przemocy domowej na lata 2025-2030**

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	3
II. Podstawa prawna	4
III. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej.....	6
IV. Diagnoza zjawiska przemocy domowej.....	9
V. Zasoby instytucjonalne umożliwiające przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej.....	13
VI. Adresaci programu	14
VII. Cel główny i cele szczegółowe Programu	15
VIII. Budżet.....	18
IX. Monitoring	19
X. Podsumowanie	19

I. Wprowadzenie

Podstawową grupę społeczną pełniącą niezwykle istotne funkcje w życiu każdego człowieka stanowi rodzina. To rodzina wywiera kluczowy wpływ na zachowanie się jednostek zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz rodziny. Rodzina jest miejscem, gdzie dziecko dokonuje pierwszych prób w kontaktach społecznych, doświadcza ograniczeń i wzmocnień w rozwoju oraz nabiera zaufania do otaczającego go świata. Rodzina powinna zaspokajać potrzebę bezpieczeństwa, miłości, przynależności, szacunku, uznania i przekazywać obowiązujące w społeczeństwie wartości, normy i wzorce zachowań. Jednak coraz powszechniej słyszy się o kryzysie rodziny w szczególności o tym, że rodziny nie wywiązują się ze swoich zadań, że zamiast poczucia bezpieczeństwa jest strach i niepewność, zamiast miłości-ból i cierpienie, zamiast szacunku i uznania-ośmieszanie i upokarzanie. Dom rodzinny powinien być miejscem, w którym jesteśmy kochani, chronieni nabieramy sił do pracy lub nauki.

Rodzina, w której podstawowe więzi oraz kryteria funkcjonowania zostały zaburzone kształtują młodego człowieka na osobę pozbawianą elementarnych umiejętności funkcjonowania na poziomie emocjonalnym i społecznym

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i ekonomicznym, a nie jak dotychczas sądzono, występuje jedynie w środowiskach marginesu społecznego. Niestety wciąż jeszcze pozostaje w ukryciu „czterech ścian domów”.

W Polsce system przeciwdziałania przemocy określa Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673), która m.in. wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji, określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy domowej oraz z jej sprawcą. Stosownie do jej zapisów zadaniem gminy jest:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- c) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

II. Podstawa prawna

1. Podstawą prawną uchwalenia przez Radę Gminy Lisewo Gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2025 – 2030 zwanego dalej Programem, jest art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

2. Program realizowany będzie w oparciu o następujące akty prawne:

1) Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 -2030 przyjęty uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 1232)

2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673)

3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.)

4) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.);

5) Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz. U. UE. C. z 2007 r. Nr 303, str. 1 z późn. zm.).

6) Uchwała nr LVII/372/2023 Rady Gminy Lisewo z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

7) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.)

8) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm)

3. Program jest skorelowany z następującymi gminnymi programami:

1) Strategią rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Lisewo w latach 2022 – 2030,

- 2) Gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2025,
- 3) Gminnym programem wspierania rodziny na lata 2025 – 2027,

III. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

Przemoc domowa według definicji jest to jednorazowe lub powtarzające się umyśłe działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej (art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Zjawisko przemocy domowej determinować może wiele różnych czynników a prawdopodobieństwo jej wystąpienia intensyfikują następujące czynniki:

- a) status ekonomiczny, niski poziom zarobków, zagrożenie utratą zatrudnienia,
- b) alkoholizm, nadmierne spożywanie alkoholu, które ogranicza możliwość kontroli własnego postępowania i podnosi prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i realnej oceny rzeczywistości,
- c) dziedziczenie wzorca przemocy, bycie świadkiem lub ofiarą przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w dorosłości,
- d) osobowość sprawcy, chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, brak empatii, niska wrażliwość, nieufność, zazdrość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą własnej rodziny,
- e) osobowość osoby doświadczającej przemocy, tzw. dezadaptacyjność, co oznacza brak umiejętności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego. Osobowość dezadaptacyjną charakteryzują następujące cechy, tj. przekonanie osoby, że funkcjonuje poza społecznością, lęk przed niepowodzeniami, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że nie ma na nic wpływu, że wszystko jest uzależnione od warunków zewnętrznych, pesymistyczna wizja przyszłości, poczucie osamotnienia, zubożenie, rezygnacja, nieśmiałość w kontaktach z innymi, sztuczność, nieszczerłość,
- f) normy społeczne i kulturowe - w wielu środowiskach nadal istnieje przeświadczenie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi, a mężczyzn nad kobietami, wciąż utrwalany jest model przebojowego i silnego mężczyzny, który jest zdobywcą a kobieta powinna być mu podległa. Wciąż istnieje przekonanie o skuteczności dyscyplinowania dzieci za pomocą kar cielesnych oraz stereotypowe przekonanie o tym, że „własne brudy należy prać we własnym

domu”, „w sprawy rodziny nie należy się wtrącać”, „nie mówi się nikomu, co dzieje się w domu”.

Zjawisko przemocy domowej charakteryzuje:

- a) intencjonalność - działanie sprawcy jest zamierzone i ma na celu kontrolowanie, podporządkowane sobie ofiary;
- b) dysproporcja sił - sprawca ma przewagę (fizyczną, emocjonalną, intelektualną, ekonomiczną, społeczną) nad ofiarą;
- c) naruszanie praw i dóbr osobistych - sprawca wykorzystując przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary np. prawo do godności lub nietykalności cielesnej;
- d) szkody i cierpienie ofiar - działanie sprawcy przynosi ofierze szkody fizyczne. Przemoc najczęściej kojarzona jest z biciem, popychaniem, kopaniem, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności, stosowaniem broni lub gwałtem, jednakże przemoc to również poniżanie człowieka, oczernianie go przed innymi, wyzwiska, obelgi, ranienie poczucia własnej wartości, ograniczanie swobody w sposób przekraczający normy moralne i obyczajowe.

Przemoc domowa może przybierać różne formy i dokonywać się poprzez:

- a) przemoc fizyczna, która jest intencjonalnym zachowaniem niosącym ryzyko uszkodzenia ciała.

Przejawami przemocy fizycznej są uderzanie, szarpanie, kopanie, policzkowanie, duszenie, wykręcanie rąk, popychanie, rzucanie przedmiotami, przypalanie papierosem, plucie, napaść z użyciem broni, krępowanie lub uwięzienie, świadome stwarzanie niebezpiecznych sytuacji stanowiących zagrożenie fizyczne.

- b) Przemoc psychiczna charakteryzuje się przymusem i groźbą, zastraszaniem, emocjonalnym wykorzystywaniem, za które uważa się oskarżanie, upokarzanie, wmawianie choroby psychicznej, poniżanie, obwinianie i manipulowanie poczuciem winy, izolowanie przez kontrolowanie lub zakaz kontaktu z innymi, zabranianie korzystania z telefonu, samochodu, zakaz opuszczania domu, itd.

- c) Przemoc ekonomiczna polega na tym, że jedna z osób pozostających, we wspólnym gospodarstwie domowym staje się zależna finansowo od partnera, przejawia się to poprzez ograniczanie dostępu do pieniędzy lub informacji o stanie finansowym rodziny, zmuszanie do

proszenia o środki finansowe na zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych, wykradanie pieniędzy z budżetu domowego, niedopuszczanie współpartnera do pracy zarobkowej.

- d) Przemoc seksualna polega na wymuszaniu nieakceptowanych przez ofiarę zachowań, w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej a także na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.
- e) Zaniechanie = zaniechanie, ciągle niezaspokajanie potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc domowa najczęściej jest procesem długotrwałym, sięgającym nawet kilkunastoletniej historii. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Cykl przemocy zwykle składa się z trzech następujących po sobie faz, zróżnicowanych pod względem intensywności i czasu trwania.

Wyróżnia się następujące fazy przemocy domowej:

- a) faza narastającego napięcia– jest to początek cyklu charakteryzujący się wzrostem napięcia i natężenia sytuacji konfliktowej,
- b) faza ostrej przemocy– charakteryzuje się wybuchem gniewu i wyładowaniem agresji, agresja w tej fazie może zagrażać zdrowiu i życiu ofiary, moment zakończenia aktu przemocy zależy wyłącznie od sprawcy i nie ma żadnego związku z zachowaniem ofiary,
- c) faza „miodowego miesiąca”– to okres skruchy i okazywania żalu ze strony sprawcy, w tej fazie sprawca często obiecuje, że już nigdy więcej nie skrzywdzi ofiary lub udaje, że przemoc nigdy nie miała miejsca a brak specjalistycznej pomocy w tym okresie prowadzi do ponownego rozwoju fazy narastania napięcia.

Przemoc domowa jest wskazywana jako zjawisko o dużym stopniu szkodliwości zwłaszcza dla jej ofiar. Oprócz szkód fizycznych w postaci obrażeń ciała, powoduje również szkody psychiczne, które pojawiają się z czasem i wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia.

IV. Diagnoza zjawiska przemocy domowej.

Wyniki Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy domowej, badania wykonanego na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w 2019 r. wskazały, iż 19% Polaków doświadczyło wiele razy w życiu jednej z form przemocy w rodzinie (np. psychicznej, fizycznej czy seksualnej), zaś kilkakrotnie któreś z form przemocy doznało 28% badanych. Wielokrotnie przemocy psychicznej doznało 15% badanych, przemocy fizycznej 6 %, przemocy ekonomicznej 3%, zaś przemocy seksualnej 2% respondentów. Wśród osób, które kiedykolwiek doznały jakiegokolwiek z form przemocy osoby doświadczające przemocy aktualnie bądź niedawno stanowią 14% w przypadku przemocy fizycznej, a 29% w przypadku przemocy psychicznej. Niemal co czwarty badany był w dzieciństwie świadkiem przemocy psychicznej w swoim domu. Niemal taki sam odsetek (23%) to osoby, w których domach w dzieciństwie występowała przemoc fizyczna. Najczęściej występującym doświadczeniem z dzieciństwa było stałe narzucanie swojego zdania, wydawanie rozkazów, które zostało dostrzeżone przez co trzeciego badanego w swoim dzieciństwie. Bicie, szarpanie, czy popychanie zdarzyło się w domach 29% Polaków. Nieco rzadziej Polacy doświadczali w dzieciństwie obrażania, obrzucania wyzwiskami, grożenia (24%) oraz zakazów kontaktów z innymi osobami, które zostało wskazane przez co piątego respondenta (22%). W podobnym stopniu Polacy przyznają, że w ich latach dziecięcych ktoś z ich bliskich ich ośmieszał wobec innych (19%). Wbrew stereotypom, profil sprawcy nie daje się łatwo określić. Ogólnie stosowanie przemocy nie jest powiązane z wiekiem, wykształceniem, wielkością miejsca zamieszkania, ani też z sytuacją zawodową, czy zdrowotną. Jeśli chodzi o ocenę sytuacji materialnej, to wraz z jej pogorszeniem rośnie udział osób, które kiedykolwiek stosowały przemoc. Większy udział sprawców jest również wśród rozwodników (37%), co może wynikać z faktu że być może stosowanie przemocy w rodzinie było czynnikiem wpływającym na rozwód. To, co łączy osoby stosujące przemoc w rodzinie, to przede wszystkim wspólne doświadczenia oraz środowisko, w którym się wychowywali i żyją. Są to więc w większości osoby, które same doświadczały przemocy oraz osoby w otoczeniu których przemoc jest codziennością. Dla przykładu wśród tych, którzy doświadczali przemocy wiele razy do bycia sprawcą przyznaje się 52% osób. Należy zwrócić uwagę, że liczne kampanie społeczne w tym obszarze znacznie podnoszą świadomość społeczną dotyczącą zjawiska przemocy w rodzinie co oznacza, że społeczeństwo polskie obecnie posiada większą wiedzę na temat zjawiska i z większą uwagą identyfikuje jej mechanizmy, co znalazło potwierdzenie w badaniach. Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie pokazała, że na poziomie

deklaratywnym zdecydowana większość Polaków nie myśli o przemocy w rodzinie w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, czy ekonomicznej. Badanie pokazało, że ok. 85 % - 90 % Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Wstępna diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy Lisewo.

Gmina Lisewo położona jest w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie chełmińskim jako gminą wiejska. Na koniec 2024 roku liczba zameldowanych mieszkańców na pobyt stały w gminie Lisewo wyniosła: 4817 os., liczba kobiet: 2433, liczba mężczyzn: 2384.

Jednoznaczne określenie zjawiska przemocy domowej w Gminie Lisewo jest niemożliwe. Danymi na których można bazować to dane z procedury Niebieskie Karty. Są to jedyne dane w posiadaniu instytucji, które przedstawiają część występujących problemów związanych z przemocą domową. Wiele przypadków stosowania przemocy nie jest zgłaszanych.

Tabela 1. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”

Instytucje mające możliwość wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”	Liczba procedur „Niebieskie Karty” przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w latach 2022-2024		
	2022	2023	2024
Pomoc Społeczna	4	6	1
Oświata	0	1	3
Policja	10	11	11
Ochrona Zdrowia	0	0	0
Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Razem	14	18	15

Tabela 2. Liczba osób i rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”

Rok	2022	2023	2024
Liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”	85	51	52
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	21	23	12

Instytucją, która najczęściej wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” jest Policja. Wiąże się to z faktem interwencyjności. Policja jest pierwszym z podmiotów, które interweniują w środowisku domowym ze względu na charakter wykonywania pracy i możliwość podjęcia interwencji o każdej porze. Procedura wszczynana przez Policję najczęściej związana jest z upojeniem alkoholowym osoby stosującej przemoc w konsekwencji z pobytem tej osoby w izbie wytrzeźwień. Drugim z podmiotów, który najczęściej wszczyna procedurę NK jest ośrodek pomocy społecznej. Pracownicy ośrodka wszczynają procedurę najczęściej w środowiskach rodzinnych wcześniej im znanym. Jednakże występują również przypadki, że procedura wszczynana jest w związku z otrzymaniem informacji od osób pokrzywdzonych. Instytucją, która również na terenie naszej Gminy wszczynała procedurę NK jest szkoła. Przedstawiciele oświaty są najważniejszą grupą zawodową w związku z przeciwdziałaniem przemocy wobec dzieci i młodzieży. Nauczyciele/wychowawcy/pedagodzy/psychologowie szkolni mają możliwość rozeznania sytuacji dziecka, jego obserwację oraz reagowanie odnośnie do sytuacji.

Na podstawie dokumentacji zgromadzonej

Edukacja w gminie odbywa się w 2 placówkach szkolnych, w których zlokalizowane są również oddziały przedszkolne. Każda szkoła zatrudnia pedagoga szkolnego, a w jednej ze szkół zatrudnienie znajduje psycholog szkolny. Dzieci do szkół dowożone są autobusami. Obok podstawowych zadań edukacyjnych szkoły wypełniają też funkcje opiekuńcze, rozwój kultury w bibliotekach szkolnych oraz zapewniają aktywność fizyczną i rekreację na placach zabaw i boiskach szkolnych. Pedagodzy aktywnie współpracują z pracownikami socjalnymi na rzecz dzieci z dysfunkcyjnych rodzin. Opieka zdrowotna w Gminie Lisewo realizowana jest przez Gminny Ośrodek Zdrowia w Lisewie. Instytucją działającą na rzecz pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej jest Centrum Usług Społecznych. CUS udziela swoim mieszkańcom pomocy w szerokim tego znaczeniu oraz współpracuje z wieloma instytucjami, które działają na rzecz osób dotkniętych przemocą fizyczną, psychiczną,

ekonomiczną, seksualną. Współpraca ta dotyczy interwencji, poradnictwa i wzajemnego wsparcia oraz uzupełniania podejmowanych działań, a także monitorowania problemu w środowiskach.

Na terenie Gminy Lisewo przemoc domowa występuje w rodzinach o różnym statusie materialnym. Jednakże często łączy się ona z problemami nadużywania alkoholu, niskim wykształceniem, niskimi dochodami oraz małą świadomością społeczną. Środowiska wiejskie żyją w przeświadczeniu, że „to, co dzieje się w domu, w tym domu zostaje”. Przemoc domowa może występować we wszystkich możliwych konfiguracjach, pomiędzy małżonkami, rodzicami a dziećmi, pomiędzy rodzeństwem a także pomiędzy osobami niespokrewnionymi.

Na podstawie dokumentacji zgromadzonej w CUS w ramach działalności Zespołu interdyscyplinarnego w roku 2024 problem przemocy domowej pojawił się w 12 rodzinach z terenu Gminy Lisewo. Wszczęto 15 procedur Niebieskie Karty, z czego 3 zostały wszczęte przez oświatę, 11 przez policję i przez PCPR.

Osoby/rodziny borykające się z problemem przemocy domowej otrzymują wsparcie w ramach pracy socjalnej, mogą uzyskać pomoc psychologiczną w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, osoby podejrzane o stosowanie przemocy mogą wziąć udział w Programie Korekcyjno- Edukacyjnym, natomiast dzieci zostają objęte pomocą pedagogiczno – psychologiczną w szkołach. Ponadto rodziny/osoby te mogą otrzymać wsparcie specjalisty- terapeuty ds. uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2025 r. został uruchomiony Punkt Interwencji Kryzysowej przy Centrum Usług Społecznych w Lisewie, gdzie dyżur pełnią specjaliści: psycholog, prawnik oraz pracownicy socjalni.

V. Zasoby instytucjonalne umożliwiające przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej

Do zasobów umożliwiających przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej należy zaliczyć instytucje, organizacje i grupy obejmujące zasięgiem swojego działania mieszkańców Gminy Lisewo. Instytucje te realizują zadania mieszczące się w zakresie programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy domowej:

- Centrum Usług Społecznych w Lisewie;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Lisewie;
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lisewie;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lisewie;
- Szkoła Podstawowa w Krusinie;
- Posterunek Policji w Lisewie;
- Komenda Powiatowa Policji w Chełmnie
- Sąd Rejonowy w Chełmnie;
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Chełmnie
- Prokuratura Rejonowa w Chełmnie
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Lisewie;
- Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, które w swojej działalności zajmują się przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz ochroną osób doznających przemocy domowej.

VI. Adresaci programu

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony osób doznających przemocy domowej dla Gminy Lisewo na lata 2025 - 2030 skierowane są do:

- ogółu społeczeństwa Gminy Lisewo, w tym osób zagrożonych przemocą domową
- osób doznających przemocy domowej
- osób stosujących przemoc domową
- osób/instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej

VII. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Głównym celem wyznaczonym w Gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Lisewo na lata 2025 - 2030 jest zminimalizowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy oraz wzrost pozytywnych postaw w rodzinie.

1. Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy domowej,
- 2) zmianę postawy mieszkańców wobec przemocy domowej poprzez działania informacyjno-edukacyjne,
- 3) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 4) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy domowej,
- 5) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

2. Realizacja celów szczegółowych programu

Cel 1. Ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Lisewo

Działania:

- integracja działań instytucji wobec problemu przemocy domowej,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową,
- diagnozowanie problemu przemocy domowej,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy
- prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

Podmioty realizujące działanie :

- Centrum Usług Społecznych w Lisewie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lisewie,,
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Lisewie,
- Posterunek Policji w Lisewie,
- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Lisewie
- Szkoła Podstawowa w Krusinie,

Cel 2. Profilaktyka i edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy – budowanie pozytywnych wzorców zachowań.

Działania:

- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie przemocy, a w szczególności cyberprzemocy,
- stworzenie oferty spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, która przyczyniłaby się do konstruktywnego spędzania czasu wolnego,
- prowadzenie zajęć edukacyjno-terapeutycznych w szkołach dla dzieci i młodzieży,
- zorganizowanie szkoleń kompetencyjnych dla rodziców,
- rozpowszechnianie ulotek, broszur i informacji dotyczących zjawiska przemocy i jej skutków,
- zorganizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, na których prowadzona byłaby działalność edukacyjna,

Podmioty realizujące działanie:

- Centrum Usług Społecznych w Lisewie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lisewie,
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Lisewie,
- Posterunek Policji w Lisewie,
- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Lisewie
- Szkoła Podstawowa w Krusinie,
- Urząd Gminy w Lisewie,

Cel 3. Wzrost skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc domową.

Działania:

- podnoszenie kompetencji osób pracujących ze sprawcami przemocy domowej,
- udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno- edukacyjnych oraz programów psychologiczno- terapeutycznych,
- przeprowadzanie rozmów motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
- kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Chełmnie o przymusowe podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.
- udzielanie wsparcia psychologicznego dla osób po odbyciu kary pozbawienia wolności skazanych za przemoc domową.

Podmioty realizujące działanie:

- Centrum Usług Społecznych w Lisewie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lisewie,,
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Lisewie,
- Posterunek Policji w Lisewie,

Cel 4. Rozwój oferty pomocowej i ochrony ofiar przemocy domowej.

Działania:

- udzielanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej,
- udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
- udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
- rozpowszechnianie ogólnopolskiego telefonu Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”,
- Punkt Interwencji Kryzysowej - udzielanie osobom dotkniętym przemocą domową wsparcia psychologicznego, prawnego oraz socjalnego,
- praca socjalna z osobami doznającymi przemocy domowej,

- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia,
- podnoszenie kompetencji służb pracujących z osobami uwięzonymi w przemoc poprzez udział w szkoleniach, seminariach, konferencjach.

Podmioty realizujące działanie:

- Centrum Usług Społecznych w Lisewie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lisewie,,
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Lisewie,
- Posterunek Policji w Lisewie,
- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Lisewie
- Szkoła Podstawowa w Krusinie,
- Urząd Gminy w Lisewie,

VIII. Budżet

Program będzie finansowany ze środków własnych budżetu Gminy Lisewo na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, znajdujące się w budżecie Centrum Usług Społecznych w Lisewie oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lisewie. Pozyskiwanie środków finansowych na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Lisewo może również występować w ramach dotacji celowych, grantów, funduszy strukturalnych czy środków z innych źródeł.

	Podmiot odpowiedzialny	Szacowane kwoty/rocznie
Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego	CUS w Lisewie	6000,00 zł
Punkt Konsultacyjny	GKPiRPA w Lisewie	6000,00 zł
Punkt Interwencji Kryzysowej	CUS w Lisewie	13 000,00 zł
Kolonie letnie	GKPiRPA w Lisewie	30 000,00 zł
Szkolenia kadry	GKPiRPA w Lisewie, CUS w Lisewie	500 zł. zł
Działania profilaktyczne	GKPiRPA w Lisewie, CUS w Lisewie, Placówki oświatowe	500 zł. zł

IX. Monitoring

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie poprzez sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację, podmioty składają informację do Centrum Usług Społecznych w Lisewie.

Sprawozdanie z realizacji programu za dany rok kalendarzowy ujmowane jest w corocznym sprawozdaniu z działalności Centrum Usług Społecznych w Lisewie.

X. Podsumowanie

Z uwagi na różnorodność oraz wieloaspektowość zjawiska przemocy domowej nie rozwiąże się problemu w wyniku jednostronnie podjętych działań, np. tylko spotkań z psychologiem lub prawnikiem. Zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej powinno opierać się na:

- a) interdyscyplinarności działań instytucji,
- b) informowaniu i edukacji społeczeństwa (w tym wyzbywaniu się stereotypów),
- c) stałym podnoszeniu kwalifikacji profesjonalistów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Podsumowując, skuteczność działań w przypadku przeciwdziałania przemocy domowej wymaga współpracy wielu służb i specjalistów i takimi założeniami kierowali się twórcy niniejszego programu.

